

EDITORIAL

La premsa catalana publica un editorial conjunt en defensa de l'Estatut.

Els dotze diaris més importants de Catalunya van publicar, el dia 26 de novembre, un editorial conjunt de recolzament a l'Estatut, en el qual subratllen l'expectació per la sentència del Tribunal Constitucional i fan l'advertiment de, si fos necessari, "la solidaritat catalana tornarà a articular la legítima resposta d'una societat responsable". Catalunya, millor dit, els catalans, diu l'editorial, comencem a estar tips d'haver de suportar la mirada irada dels que continuen percebent la identitat catalana com un defecte, que priva Espanya d'assolir la seva somniada uniformitat. -Com si l'uniforme fos més important que el propi ésser, la pròpia identitat-.

La gran aportació que els diaris han fet signant l'editorial és la important mobilització social que han promogut.

En el moment de redactar aquest editorial, tenim constància que algunes de les redaccions d'aquest diaris, han confessat que es veuen desbordats per la gran quantitat d'adhesions que han rebut.

Altra vegada els catalans estem disposats a donar la cara, no podem acceptar com a just, que sobre el nostre Estatut, ratificat

en un referèndum, l'última paraula la tingui un tribunal.

Som una Nació, agradi o no agradi i seguirem reivindicant el respecte a la nostra identitat, una millora en l'autogovern i el finançament i un salt qualitatiu en les infraestructures.

Aquesta és la nostra petita aportació d'adhesió als rotatius catalans del dia 26.

NOTÍCIES

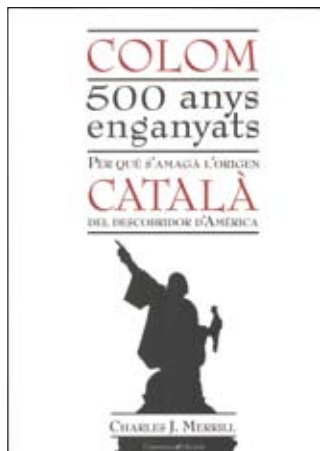
- “Constel·lacions familiars”, taller i pràctica al local de la plaça Nova, el dia 25 d’octubre passat. Aquesta eina permet d’una manera fàcil poder restablir els desordres i anar desfent els nusos que s’han creat en el nostre pas per la vida.

A càrrec de Mercè Laseca, terapeuta.

El públic assistent fou notable i la satisfacció tant de l’organització com dels assistents fou satisfactòria.

- El dia 29 d’octubre a la llibreria Ona, es va fer la presentació del llibre d’en Charles J. Merrill “**Colom 500 anys enganyats**” – **Per què s’amaga l’origen CATALÀ del descobridor d’Amèrica.**

En Charles J Merrill, en la presentació del llibre, va dir que la teoria de l’origen català de Colom té arguments molt sòlids, que ell mateix ha recollit i presenta en el llibre per demostrar que la teoria catalana de Colom no és un invent sinó que hi ha raons fermes i serioses que ho ratifiquen.

Portada del llibre d’en Charles J. Merrill de Cossetània Edicions

El cognom Colom s’ha demostrat que és d’origen català. Colom va amagar la seva identitat, mai no va dir d’on era, tot i que se sap que “parlava castellà amb accent estranger”. Reconeixia els Reis Catòlics com a senyors naturals dels quals ell n’era

Professor Charles J. Merrill

súbdit, per tant no podia ser més que de la Corona d’Aragó. Mai no va confessar per altra banda que fos genovès. Va batejar amb el nom de Montserrat una illa del Carib. El fill d’En Cristòfor Colom tenia devoció pel santuari de Montserrat, probablement heretada del seu pare, ja que mai no va viure en terres catalanes.

Cal dir que la presentació fou un èxit de públic i d’interès. Cossetània Edicions és l’editora del volum.

En les pàgines següents trobareu notícia més amplia de la presentació.

- Aquest passat mes d’octubre l’**Associació de dones El Lilà** es va reunir per escollir la nova junta que ha quedat configurada amb la renovació dels seus membres.

Presidenta, Carme González; vicepresidenta, Mercè Torra; secretària, Anna Solé; tresorera, Imma Secanell; vocals, Antònia Queralt, Ramona Llenes i Teresa Codina

El primer acte que donà sortida a la nova junta, fou la CAMINADA que va tenir lloc el dimecres 25 de novembre, amb motiu del dia Internacional Contra la Violència de gènere. De Tarroja a la veïna població de Malgrat, amb un objectiu clar: “Contra la violència a

D'esquerra a dreta, Nuri, Magdalena, Madrona, Carme, Ramona, Belen (treballadora social del municipi) i la seva parella. A baix, Maricel i Anna.

les dones". Encara que el nombre d'assistents no va ser multitudinari, les dones de Tarroja, a les quals se'ls van unir dos homes que les van voler acompanyar en la caminada i en la seva reivindicació, van formar un grup que aconseguí ressò a la premsa.

Sortida de Tarroja a les 4 de la tarda. Una vegada van arribar a Malgrat, es van dirigir a la plaça del poble, una d'elles va fer la lectura del manifest, que reivindicà el lloc que correspon a la dona dins la societat actual. Un símil senzill i profund posà fi a l'acte "*...la humanitat té dues ales, una d'elles, simbolitza l'home, l'altra la dona, fins que les dues ales no estiguin igualment desenvolupades i es puguin moure amb el mateix ritme, la humanitat no podrà aixecar el vol, no podrà volar... Necessitem una nova humanitat. Necessitem volar!*"

Un cafè per agafar ànim i unes pastes per arreplegar energia.

La fosca guanyava el camí i la tornada a Tarroja va ser sense entreteniment, però molt satisfactòria.

• També aquest mes de novembre hem estrenat els arranjaments que s'han fet en el

local de la plaça Nova: el terra de parquet, l'adequació de la teulada i una bona mà de pintura, han canviat la cara al local. S'ha treballat, una mica entre tots, l'esforç comú dóna fruits comunitaris. Tarroja creix.

• El cap de setmana 21 i 22 de novembre, tal com anunciàvem en el passat número de la revista, en Roy Little sun, va estar de nou a Tarroja. Organitzat pel Centre d'Ensenyances "la Cabana" es van preparar activitats i tallers. Sembla que el ressò de l'ancià indi Hoppi s'estén per arreu i l'afluència de participants molt integrats i amb ganes, es va veure augmentada. Hi van participar una cinquantena de persones de diversos llocs de Catalunya.

Felicitações d'aniversari

Felicitats a tots els avis que han complert anys durant el 2009, un any més que tenim al sac. Terra Rubra felicita els padrins de la vila i els desitja molts anys de vida per acompanyar-nos:

Armand Verdés de cal Cirera, 99 anys; Angela Torra, tieta de cal Bord 98 anys, Juana Ortiz de ca la Juanita 94 anys, Ramona Cama de cal Camps, 91 anys. Moltes felicitats a tots/tes.

Correcció d'errades i programació de cinema

Al'última edició de Terra Rubra comunicàvem que, en Jordi Huguet i Marta Giralt, havien estat els promotors de la nova activitat "**Cicle de Cinema Conscient**", l'organització del qual es fa a través del Centre d'Ensenyances "la Cabana" i no a títol personal.

La programació que es prepara per als propers mesos de gener i febrer serà:

Diumenge 10 de gener, **La Belle Verte**, història d'una civilització avançada que visita la Terra.

Dia 14 de febrer **El mundo según Monsanto**, polèmic documental que explica la història oculta dels transgènics.

9è SIMPOSI “LA DESCOBERTA CATALANA D’AMÈRICA” ARENYS DE MUNT

El passat divendres i dissabte 20 i 21 de novembre a la sala municipal d’Arenys de Munt, es va celebrar el 9è Simposi sobre la Descoberta Catalana d’Amèrica .

Golly Rectoret, regidora de cultura, va donar la benvinguda als assistents i Albert Codinas, president de la Fundació Nova Història, féu la presentació.

L’acte s’inicià amb els parlaments d’en Manel Oronich, Moviment Cívic 11 de Setembre, Joan Canadell, Centre Català de Negocis, Santiago Espot, Catalunya Acció i Emili Valero, Reagrupament.

Aquest primer dia del simposi va concloure amb la projecció del documental **Les naus perdudes d’En Colom** de Karl Wanderhole i Marc Brasse. Va fer la presentació en Manel Capdevila.

Dissabte al matí, Jaume Fàbregas, historiador i professor de gastronomia de la UAB, va fer la conferència d’obertura: “**La xocolata entre Amèrica i Catalunya**”.

Tot seguit es va iniciar la presentació de ponències, cada any exposades amb més

rigor. Algunes per la curiositat que van despertar, altres per la seva originalitat, totes però igualment interessants.

En Jordi Bilbeny organitzador i l’ànima del Simposi va presentar la darrera comunicació “En Miquel de Servent va escriure que En Colom era català”

Cartell anunciador del Simposi

Guardó per a la Teresa Baqué, 1r Guardó Nova Història.

Va concloure el Simposi, Josep M. Terricabras, catedràtic de Filosofia de la UG “**La història com a font de dubtes**”

Abans de la conferència del senyor Terricabras es va fer el lliurament del **1r Guardó Nova Història** a Teresa Baqué, la qual, a causa de circumstàncies familiars, no va poder acudir a recollir-lo. Per la qual cosa i perquè quedi constància també a

Jordi Bilbeny fa entrega del detall del simposi a Josep M. Terricabras.

Terra Rubra d'aquest reconeixement, ben merescut, publiquem les paraules que en Jordi Bilbeny li dedicà, encara que no es trobés a la sala.

L'entrega del premi es farà en un altre moment, properament.

A la Teresa,

“Per la seva tasca infatigable de recerca; Per la seva convicció amb què sempre ha defensat la catalanitat d'En Colom.

Per haver estat la primera a adonar-se'n que els Ianyes portuguesos que hi havia a Catalunya eren els mateixos Ianyes que van anar amb En Colom a Amèrica.

Per haver relacionat alguns dels personatges que van participar a la guerra Civil catalana del segle XV amb els nautes i militars que, posteriorment, passarien a les Índies.

Per haver estat també la primera en relacionar la vila de Pals de Moguer de les cròniques d'Índies amb la vila empordanesa de Pals i haver facilitat, de retruc, totes les investigacions posteriors sobre Pals i la descoberta d'Amèrica,

mentre tots els historiadors catalans es creien ingènuament els llibres retocats.

Detall del guardó que s'ha de fer entrega a M. Teresa Baqué.

Per haver obert línies de recerca i espais de coneixement, sense els quals l'obra d'en Jordi Bilbeny i els documentals que se n'han derivat, així com també la resta d'investigacions que s'han sumat a la causa, i les fundacions que n'han sorgit i molt especialment, aquest Simposi sobre la Descoberta Catalana d'Amèrica, no haurien estat possibles.

Per tot això i en senyal de reconeixement i agraïment profund, L'Institut Nova Història es complau a atorgar-li El 1r GUARDÓ NOVA HISTÒRIA

Moltes gràcies”

“COLOM 500 ANYS ENGANYATS”

Són les 19 h del dijous 29 d'octubre, acompanyada d'unes amigues i del meu marit, entrem a la llibreria Ona, Gran Via 654 de Barcelona. Sentim l'alegria, perquè aviat coneixerem en persona Charles J. Merrill. Fa més de tres anys que hem sentit parlar d'ell i coneixem la seva dedicació i la seva implicació en l'estudi seriós i acurat de les diverses teories que s'han escrit sobre l'origen de l'Almirall Colom. La Josefina Carulla ens el presenta. És una persona cordial, amable i molt seré, el qual ens dedica el seu llibre, que acabem de comprar, i després d'intercanviar unes paraules amb ell, ens disposem a esperar la presentació del llibre que s'acaba de publicar “COLOM. 500 ANYS ENGANYATS. Perquè s'amaga l'origen CATALÀ del descobridor d'Amèrica”. Aquest mateix llibre el va publicar l'any passat als EEUU en versió anglesa. L'estança estava repleta de colòmfiles - Saber que un professor nordamericà havia publicat un llibre que defensava l'origen català del Descobridor d'Amèrica, fou un motiu més que suficient per fer l'edició catalana i la proposta inicial, ara i aquí, és una realitat -digué el representant de la llibreria Ona. El Sr. Francesc Albardaner, president del Centre d'Estudis Colombins de Barcelona, fou qui va continuar amb la presentació del llibre: -Gràcies Sr. Merrill. Crec que és la paraula que millor expressa el

que sentim molts catalans en constatar els 18 anys de la seva dedicació a la recerca de la catalanitat d'en Cristòfor Colom. Sabem que el seu gran interès no és altre que descobrir la “Veritat”. Aquest llibre que avui presentem és un “bàlsam”, una nova llum en mig d'una foscor que ja fa més de 500 anys que perdura... Després dels elogis i agraïments, el Sr. Albardaner va fer una síntesi

Professor Charles J. Merrill

sobre la trajectòria de la teoria catalana de l'Almirall, iniciada al 1927 per l'historiador peruà Lluís Ulloa, en una conferència en la “Société d'Americanistes” de París, on digué que Colom havia nascut i s'havia criat a Catalunya i així ho escrigué en el seu llibre “CHRISTOPHECOLOMBCATALAN:La vraie genèse de la découverte de l'Amérique”, fins al dia d'avui que en Charles J. Merrill ens presenta el seu llibre. Joaquim Arenas, escriptor i expresident de C.

---

d'Estudis Colomins de Barcelona digué:
- El professor Merrill ha estudiat i contrastat tota la informació de les teories existents sobre l'origen de l'Almirall Colom. Les conclusions publicades avui en el seu llibre no són fruit de l'apassionament propi de qui vol "escombrar cap a casa". El llibre consta de 8 capítols. El 1r, tracta sobre les teories

D'esquerra a dreta: dos representants de l'editorial Cossetània Edicions, el senyor Joaquim Arenas, expresident del Centre d'Estudis Colomins, Charles J Merrill, autor del llibre i Francesc Albardaner, actual president dels Centre d'Estudis Colomins.

que afirmen que Colom no era italià. El 2n capítol, tracta la versió oficial que Colom era genovès. En el 3r, analitza els punts febles de la versió oficial i en la resta de capítols aprofundeix sobre la teoria catalana i les conclusions el duen a afirmar que el Descobridor d'Amèrica era un català que mantenia una antiga enemistat vers la família del Reis Catòlics, i per això els monarques van ocultar la catalanitat d'en Colom i van fomentar la idea que era italià. Fins a cert punt, és possible que el mateix Colom i la seva família acceptessin aquest engany. La mentida va guanyar credibilitat, perquè es va anar repetint de forma autoritzada fins que es va convertir en un dogma històric. Aquest llibre que avui presentem és una sinopsi exhaustiva de totes les teories sobre l'origen de qui va descobrir un nou món. Està escrit amb molta serenitat i reflexió,

intentant entendre tot el que s'ha escrit. Charles J. Merrill es proposa demostrar i apropar als no iniciats, a la catalanitat d'en Colom, comparant la Catalunya de s. XVI amb la del s. XXI.

Acabada la intervenció d'en Joaquim Arenas, el professor Merrill ens digué: - El meu objectiu és presentar la teoria dels orígens catalans de Colom i mostrar que és raonable considerar-la com la teoria més probable. El que intento fer és exposar-hi els arguments que he arreglat de diferents fonts i que considero coherents i consistents, així com fer referència a obres que mereixen una gran consideració i reconeixement. No voldria acabar aquest escrit sense esmentar el lligam que en Ch. Merrill fa d'en Colom amb la Segarra lleidatana. Us desitjo una bona lectura i una bona descoberta

MERCÈ QUER

EL TESTIMONI DE WASHINGTON IRVING

L'escriptor nordamericà Washington Irving vingué a Espanya mentre era ambaixador del seu país davant de Ferran VII l'hispanista Alexander H. Everett. Aquest, en conèixer el seu interès per la cultura espanyola i en saber que estava econòmicament necessitat, li va oferir el càrrec d'agregat a l'esmentada ambaixada, amb la missió expressa de traduir a l'anglès l'obra de l'historiador i marí Martín Fernández de Navarrete, *Colección de los viajes y descubrimientos que hicieron por mar los españoles desde el siglo XV*, recentment publicada, perquè considerava que era digna de ser coneguda pels seus compatriotes (1).

Irving fou presentat a l'indicat autor amb qui va establir una cordial amistat (2), com també establí amb el cònsol, bibliòfil i encarregat de l'arxiu de l'ambaixada, Obadiah Rich. Aquest gaudia a casa seva d'una magnífica biblioteca especialitzada en temes del passat colonial hispànic. És en aquesta casa on l'escriptor va anar finalment a residir (3). No obstant això, malgrat tants avantatges, i malgrat tenir al seu abast quasi tots els recursos necessaris per a fer un bon treball, Irving va considerar que les seves aptituds no corresponien a un transcriptor de documents sinó a un creador imaginatiu capaç de fer accessible un fet històric a la gran majoria.

Per aquest motiu, una vegada consultat tot el material de que disposà, decidí arriscar-se a escriure pel seu compte i amb total llibertat una biografia de l'almirall Colom, que un cop enllestida portaria el nom de *The life and voyages of Christopher Columbus* (4). Se submergí apassionadament en el tema durant

Washington Irving

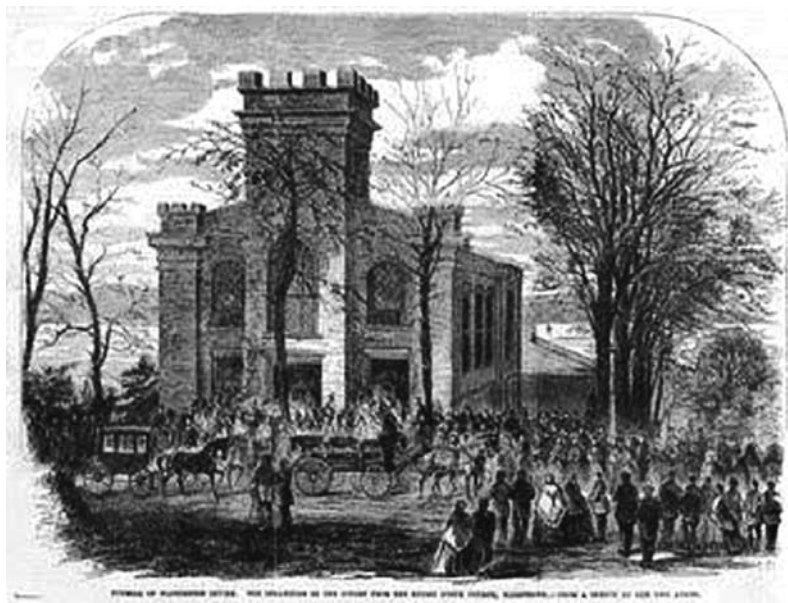
tot l'any fins acabar l'obra, fins al punt que –extenuat per l'esforç– va arribar a perdre la noció del temps. En sortir al carrer la primera nit de gener es va sorprendre que la gent madrilenya la celebrés joiosament. No sabia que aca-

---

bava de començar el nou any de 1827.

El seu entusiasme no va acabar aquí sinó que, com a conseqüència de l'èxit adquirit amb la seva obra, va voler conèixer també els indrets on suposadament havien transcorregut els fets. Així doncs, emprengué rumb al sud, hi visità l'Arxiu d'Índies a Sevilla i la cèlebre Biblioteca

Colombina. Allà va descobrir el manuscrit del cardenal Pere d'Ailly, *Imago Mundi*, obra de capçalera de l'almirall Colom – amb anotacions de pròpia ma als marges- fins a decidir-se a fer una venturosa “peregrinació americana” al tan anomenat port de Palos.

Després de dos dies de viatge en una calessa va arribar a Moguer. Allà fou rebut per Juan Fernández Pinzón, aparentment descendent dels armadors colombins. Aquest el va acompanyar a visitar el lloc d'on, suposadament, havien partit les naus descobridores. Va poder aprofitar poca cosa del viatge, excepte dels conceptes expressats en una epístola privada, datada a Sevilla l'any 1828, inserida a l'apèndix de la nova obra, *Voyages and discoveries of the companions of Columbus* (5). Obra editada el 1831, en la qual Irving a més d'explicar

els motius que tingué per a realitzar l'esmentada visita, va deixar testimoni del desencís i sorpresa tinguts en veure aquell port. És un escrit eloqüent tenint en compte que hauria d'haver causat una impressió notable tractant-se d'un passat mariner gloriós. En llegir-lo no podem evitar de sentir-nos còmplices de les seves colpidores paraules: “...lo que em va sorprendre molt fou no veure allí res que s'assemblés a un port; no hi havia moll ni desembarcador; únicament una neta vorera del riu i el casc d'un vaixell de transport que em digueren que portava passatgers a Huelva. Estava varat a la seca arena a causa de la baixamar. Palos ha disminuït –sens dubte- de dimensions però mai degué ser una gran població. Si tenia drassanes a la platja, han desaparegut. En el dia d'avui no és més que un poblet miserable, situat a un quart de

Monestir de la Ràbida.

llegua del riu en una fondalada i rodejat de turons. La principal ocupació dels seus habitants seria el cultiu de les vinyes i dels sembrats. La raça de mariners i mercaders no existeixen en absolut. No hi ha cap vaixell que pertanyi a la població. Tampoc el més remot vestigi de comerç, llevat de l'estació de fruits i de vi, en que venen algunes naus i vaixells petits a anclar en el riu i a recollir els productes dels voltants. Els habitants resten en la més completa ignorància. És molt probable que la major part d'ells ni tan sols sàpiguen que significa el nom d'Amèrica. Tal és el lloc d'on sortí l'expedició per descobrir el Nou Món!"

Desconcertant opinió que es fa extensible al veí convent franciscà de la Ràbida. El monjo que allà l'atengué féu constar que no tenia cap arxiu i tractà

en tot moment d'evitar de parlar del tema colombí. Es confirmava així l'advertència que li havia fet el cotxer de la calessa quan Irving li va donar l'adreça: "Home si aquest lloc és una ruïna. No hi ha més de dos pobres frares!", tot fent el senyal de la creu i encongint les espatlles desconcertat.

Podem comprovar que, a l'igual que la visita al port de Palos, la visió del convent és desoladora, encara que important com a testimoni realista magistralment interpretat per Irving: "Després de pujar un turó passàrem a la vora d'un bosc de pins i ens trobarem davant del convent. Està edificat en un lloc feréstec i solitari sobre el cim d'una roca, estenen ses vistes vers el cantó de Ponent per una vasta extensió de terra i aigua que coronen les muntanyes frontereres de Portugal

---

---

com a vuit lligues de distància. Des de les vinyes de Palos oculta la vista del convent el bosc de pins de que he parlat i cobreixen tot el promontori pel cantó de Llevant, enfosquin el paisatge en aquesta direcció. L'arquitectura del convent no té res de particular. En part és gòtica, però a força de recomposicions i blanquejos segons costum d'Andalusia, tramesa pels moros, ha perdut el venerable aspecte que caldria esperar dels seus anys”.

Deduïm, doncs, que Irving tingué també un veritable desencís davant d'un edifici i un paisatge que no corresponien a les seves expectatives, almenys al que ell havia interpretat a través de la lectura dels cronistes colombins. És una opinió expressada per un escriptor estranger de la seva sensibilitat digne de ser tingut en compte. I sense intenció d'equiparar-nos al seu mestratge, podíem dir que a nosaltres ens ha passat una cosa semblant, fins i tot després de transcorregut més d'un segle, i molt a malgrat d'haver-se insistit a fer-ho creïble.

Posteriorment, Irving escriuria moltes més coses sobre viatges i tornaria al seu país. Fins que l'any 1840 tornaria a la seva península amb el càrrec d'ambaixador. Però seria curiós d'indicar que, en aquest segon període, no va visitar Andalusia ni cap d'aquells antics indrets tan admirablement descrits. Tal com si hagués decidit oblidar tot allò conegut en aquell temps en que gaudí d'aquell rampell romàntic seduït per l'exotisme de la cultura hispànica. Es

dedicà a les funcions diplomàtiques pròpies del seu càrrec. Una actitud comprensible en una persona compromesa en el joc polític, en que havia de sospesar el valor de les conseqüències de cada expressió. Desconeixent si tingué res a veure amb aquesta cautela la censura que rebé de part de Serven Teacke Wallis, autor de la Vindicació de Martín Fernández de Navarrete sobre la història de la vida de Colom i el descobridor d'Amèrica, publicada per senyor Washintong Irving, enviada a la Reial Acadèmia d'Història Espanyola, en la qual l'acusava d'haver utilitzat els documents de Navarrete i de silenciar les fonts de consulta.

ALBA VALLÈS I FORMOSA

Bibliografia i notes

1) Martín Fernández de Navarrete, Colección de los viajes y descubrimientos que hicieron por mar los españoles desde fines del siglo XV, Imprenta Real, Madrid, 1825.

2) Amb el recolzament del propi Navarrete, el 1828, Irving fou nominat Membre Corresponent de la Reial Acadèmia d'Història. Fou el segon ciutadà nordamericà en rebre tal honor. El primer ho havia estat George Ticknor l'any 1791.

3) Obadiah Rich va publicar a Londres un catàleg de la seva immensa col·lecció, Col·lecció Rich, avui conservada a la Public Library de Nova York, Catalogue of collection of manuscripts principally in Spanish, relating to America, in the possession of Ob. Rich. N. 12. Red Lion Square, London, Londres, 1848.

4) Washington Irving, The life and voyages of Christopher Columbus, 1828. En versió castellana, Vida y viajes de Cristóbal Colón, feta per José García de Villalta, editada a la impremta de J. Palacios, Madrid, 1833. Recentment, ha aparegut una nova edició castellana, **Vida del Almirante Don Cristóbal Colón**, amb motiu del cinquè centenari del descobriment d'Amèrica.

5) Washington Irving, Voyages and discoveries of the companions of Columbus, 1831. Edició castellana, **Viajes y descubrimientos de los compañeros de Colón**, Madrid, 1854.

ESCRIUEN ELS NOSTRES LECTORS

El cas Palau

Amics lectors de “Terra Rubra” poques vegades, jo diria que mai, m’he sentit tan indignat com en aquests instants en què he pres la determinació de comentar-los l’afer Millet. Costa molt fer-se a la idea que un personatge, hereu d’una nissaga que per mèrits propis ha gravat el seu cognom amb lletres d’or en la memòria històrica del nostre país, hagi sigut capaç de fer el que ha fet. A tal extrem d’irracionalitat pot desembocar la cobdícia d’un ésser humà, per altra banda gaudidor d’uns ingressos, prou importants, que li permeten viure esplèndidament sense necessitat de delinquir? Increïble. No estem davant d’un cas qualsevol d’espoli continuat, malauradament tan abundants en la nostra societat. Aquest és molt més greu, atès que, sense cap dubte, s’ha llençat un míssil al bell mig dels més nobles sentiments del nostre poble i això fa mal, mal de debò, a tots els que ens estimem Catalunya i, per extensió, a una de les institucions més preuades i respectades: l’Orfeó Català - Palau de la Música.

Ara bé, seríem uns il·lusos si ens penséssim que, processant el Sr. Millet i ajudants indignes s’ha acabat el bròquil. No, ni de bon tros. Existeixen altres persones a qui s’han de derivar, també, responsabilitats, ja que encara que no hagin ficat mà a la caixa i estiguin fora de tota sospita, sí que se’ls ha de preguntar, almenys, per quina raó, a l’hora de supervisar els comptes del

Interior del Palau de la Música -Orfeó Català-

Palau i Fundació, han fet deixadesa de la tasca que tenien encomanada. Per un mamentès amiguisme? Probablement. Sense voler-ho han esdevingut col·laboradors necessaris.

D’aquest lamentable afer sorgeixen un seguit d’interrogants que, almenys a mi i suposo que a vostès també, em deixen en un

estat de perplexitat: com es pot entendre que la Generalitat tingui uns mecanismes de control que s'ha demostrat que són tan inútils com ineficaços? I què n'hem de dir de les auditories? És possible que, davant de tantes operacions fraudulentas, no detectessin ni una sola irregularitat? Hem sabut que una formació política ja desapareguda i la fundació d'una altra en plena activitat van manllevar importants quantitats al Sr. Millet i aquest, fent gala de la seva "generositat", els va concedir, sembla que a fons perdut. Una fundació dedicada al foment de la música lliurant diners a un partit polític i a una altra fundació del mateix caire? Algú ens ho hauria d'explicar Pot ser legal, però no pas ètic.

Segur que quan vostès llegeixin aquest article, amb les investigacions avançades, hi haurà importants novetats i, probablement, més imputats, però el que a hores d'ara és evident, malgrat la perfecció d'aquesta trama delictiva, és que si les

personalitats de la societat civil catalana que formaven part de la Junta del Palau haguessin servit amb plena responsabilitat els càrrecs pels quals foren elegits, cosa que no van fer mai, i la Generalitat no hagués defraudat a tots els ciutadans dilapidant, regalant els diners dels nostres impostos, sense cap mena de controls.

A mena de resum. Sigui quin sigui el desenllaç d'aquesta pel·lícula de terror: la desídia, el desinterès, la irresponsabilitat, el tantsemenfotisme, l'amistat malentesa i el descontrol de l'Administració Autonòmica han estat els pecats capitals que han permès que un home, embogit per la cobdícia, tirant fang a la memòria dels seus avantpassats, hagi arribat fins a on ha arribat.

D'ara en endavant es produiran les rectificacions necessàries a fi i efecte que no es repeteixi un cas semblant? Generalitat, polítics, legisladors, és el vostre torn.

ANTONI MOLINÉ

TERRA RUBRA

Full informatiu de la Vila de Tarroja

Consell de Redacció: *Josefina Carulla, Narcís Saladrígues i Mercè Torra.*

Col·laboradors: *Jeroni Artigas, Josep M. Llobet, Ramon Castellà, Jaume Secanell, Alba Vallés, Núria Verdés i Ramon M. Verdés.*

Correcció: *Servei Comarcal de Català del Consell Comarcal de la Segarra*

<http://www.terrarubra.net>

c/e: revista@terrarubra.net

Els articles publicats reflecteixen únicament l'opinió de qui el signa.

Núm. de compte de Caixa de Terrassa: 2074 0141 20 3211764105

Edita: «Comissió d'Estudis Tarrogencs»

C/ de l'Església, 1 - Tel. / Fax 973 52 00 65
25211 TARROJA

Muntatge i impressió:

Saladrígues, S.L. - Ctra. de Preixana, s/n - 25250 BELLPUIG

Dip. Legal: L-2107 - 1990

Generalitat
de Catalunya

Consell
Comarcal
de la Segarra

INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCS

Fundació Pública de la Diputació de Lleida

Ajuntament
de Tarroja

OCELLS AL NOSTRE TERME (XII)

Àguila marcenca (*Circaetus gallicus*)

L'àguila marcenca es diu així perquè acostuma a arribar a casa nostra el mes de març. De fet, aquesta gran àguila (una de les més grans de les que viuen al nostre país), passa els hiverns a l'Àfrica.

La marcenca s'alimenta pràcticament en exclusiva de rèptils (llangardaixos i serps), com el seu nom castellà delata (àguila culebrera). És un habitant de terrenys oberts i solejats, on abunden els rèptils de què s'alimenta. Fa els seus enormes nius a la copa dels arbres i cria un únic poll per temporada.

A la Segarra central és un ocell relativament fàcil de trobar. El més probable és veure-la en vol (un rapinyaire molt gran i amb les parts inferior blanques i el cap negre), tot i que també se la pot veure posada a la punta d'un arbre o en un pal de la llum. Amb sort, podreu veure els seus enormes ulls grossos.

Mallerenga carbonera (*Parus major*)

De les set mallerengues que es poden trobar a Catalunya, la carbonera és, junta-

ment amb la blava, la més comuna i fàcil de veure a la Segarra.

Aquest petit ocell de color blau i groc, amb el cap i pit negre, és incansable i molt cridaner. Es pot trobar a qualsevol matoll o arbre de les nostres terres, sempre cantant

el seu inconfusible reclam i llest per donar la veu d'alerta en veure'ns!

Com totes les mallerengues, la carbonera s'alimenta principalment d'insectes i cucs que busca a tot hora entre els branquillons i les fulles dels arbres. Per criar els polls, fa servir com a niu forats als troncs dels arbres o bé entre les pedres dels masos i cases de camp.

Per tal de veure mallerengues, només cal passejar per les taques d'alzinars de la Segarra, i estar atent als ocells que es mouen entre les branques cridant perquè els hem espantat.

CARLES GRANDE

NADAL

*Ran de la carena
de neu tota plena,
ha nascut l'infant.*

*Sota la celística
i el buf d'una bístia,
ha nascut l'infant.*

*Amb l'estel lluent
dalt del firmament,
ha nascut l'infant.*

*Dintre d'una cova
on l'amor s'hi troba,
ha nascut l'infant.*

*L'infant de Maria
que Jesús es deia
i de l'establia
a tothom somreia (bis).*

*L'infant que no plora
segons la cançó
i que ens enamora
amb sa formosor (bis)*

És nat un infant.

CAIUS PARELLADA I CARDELLACH
(1911-2003)

Pessebre vivent

La Maria de cal Vilaro, a Tarroja, fou un personatge peculiar, tots els que en temin record, sabem de les seves excentricitats. Quan s'acostaven les festes de Nadal anava a Cervera caminant, per comprar dècims de la rifa, que revenia a les famílies de Tarroja i entorn, amb una petit càrrec per guanyar-se l'esforç.

Amunt i avall, aquells anys, que la força encara l'acompanyava, de les Oluges a Hostafrachs i del Llor a la Prenyanosa... Sempre hi tenia alguna feina a fer.

Els darrers anys, la vellesa i la precarietat se la van endur a Lleida, a l'Hospital. Allí va acabar la seva vida, cuidada i amb les necessitats bàsiques cobertes.

Del darrer Nadal que va celebrar a l'hospital tenim aquesta imatge gràfica. Cap paraula ens fa falta, davant l'estampa figurativa del pessebre vivent, uns recursos pobres, una imatge nadalenca que ens pot ajudar a reflexionar.

Bones festes de Nadal i que en l'any nou 2010, l'estel guia, assenyali el camí de la pau interna i social, per a tots.

Terra Rubra us desitja molt Bones Festes!

ELS PASTORETS

Quan arriba el Nadal és època de torrons i de l'escenificació de l'obra de Josep M. Folch i Torres. Jo els recomano que vagin a veure la alguna vegada. Sempre s'hi troben coses interessants. Els actors aficionats solen representar-la correctament i així quan apareix el dimoni enfurismat que diu:

*"Tanta humiliació i baixesa
juro que me l'heu de pagar,
encara em queden urpes
per poder esgarrapar"*
(i per una trampa cau al infern)
Grans i petits aplaudeixen.

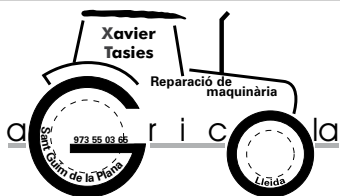
Qui em va recordar la cara de Lluçifer amb ira continguda? Ah, ja ho sé. Em recordà la cara d'en Rajoy, cap de l'oposició. Amb ulleres, però podria fer perfectament el paper. Li caldria parlar en castellà i llestos. La idea no és meva. No sé a quin lloc representen la famosa obra en català, naturalment, excepte els dimonis QUE PARLEN EN CASTELLÀ.

I posats a repartir papers, quin polític podria fer el paper de l'Arcàngel Sant Gabriel? Ho han endevinat? Està claríssim. Caldria donar-lo al Sr. Zapatero. Abillat de blanc, eixerit, amb un escut metàl·lic sobre el pit que brillaria i una espasa. Diria.

No veus que tinc la confiança dels pastors? No veus que vam guanyar les darreres eleccions? No veus que gràcies a mi no hi haurà crisi econòmica i que crearé tres milions de llocs de treball? Un dels pastors s'aixeca decidit i exclama: "Té raó. Diu sempre la veritat i ha fet molt per Catalunya". Els pastors es posen dempeus i entonen els Segadors mentre cau el teló lentament. Abans que caigui del tot, la trampa prevista pel dimoni engoleix Sant Josep, la mare de Déu i el Nen Jesús. És un final agnòstic.

Hi ha moltes possibilitats de reformar el text dels Pastorets. Només cal veure si està previst en el gloriós Estatut i si de Madrid es rebria l'oportuna autorització.

DIONÍS PRAT

Tel. 973 53 16 73 - Part. 973 53 16 06 - Av. Mil·lenari, 38 - 25200 CERVERA

Hostal
Jaumet
Fundat el 1890
TORÀ

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel./Fax 973 47 30 77
25750 TORÀ (Lleida)

www.hostaljaumet.com
info@hostaljaumet.com